

ТАҚРИЗ

ба автореферати Симоилбеков Асрор Музофирович дар мавзуи «Имкониятҳои истифодабарии самараноки сарватҳои таърихӣ фарҳангии минтақаи кӯхистони Бадахшон дар ташкили ҳудудии сайёҳӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои география аз рӯи ихтисоси 25.00.24 - географияи иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ ва рекреатсионӣ пешниҳод шудааст.

Зарурати кор карда баромадани мавзуи интиҳобдашуда ба як қатор шароитҳои объективӣ, пеш аз ҳама ба равандҳои муосири тарғиби фарҳанг, ҳамчун захираи муҳимтарини тараққиёти ҷамъият вобастагӣ дорад. Равандҳои ҷаҳонишавӣ ва таъсири онҳо ба ҳаёти ҷамоияти хоҷагидорӣ аҳолии мамлакатҳои ҷаҳон ҳамкориҳои ҷаҳониро дар соҳаҳои иқтисод, сиёсат, фарҳанг ва амалияи иҷтимоӣ пурзӯр кардааст. Дар ин шароит соҳаи сайёҳӣ ҳамчун омили тавоноии муколамаи байнифарҳангӣ баромад намуда, робита ва дониши мутақобилаи мардуми кишварҳои гуногунро таъмин мекунад, аз ин лиҳоз дар системаи иҷтимоӣ иқтисодии ҷаҳон нақши рӯзафзун пайдо намудааст. Дар баробари ин, бояд дар назар дошт, ки ҷамоияти сайёҳӣ яке аз намудҳои муҳими ҷамоияти фарҳангӣ буда, аз давраи ташакуллобии он аз замонҳои қадим сарчашма мегирад.

Мушоҳидаҳо ва баҳодиҳии коршиносон дар бораи вазъии имрӯзаи соҳаи сайёҳӣ дар кишварҳои гуногунӣ курраи Замин нишон медиҳад, ки зарурати рушди ин намуди ҷамоият бо барномаҳои шабеҳи кӯмакҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ-сиёсӣ ва фарҳангӣ ҳамроҳӣ карда шавад.

Дар байни соҳаҳои сершумори ҷамоияти сайёҳӣ ки дар бозори байналхалқӣ сайёҳӣ бомувафакқият рақобат дорад, сайёҳии таърихӣ фарҳангӣ, ки ба омӯзиши анъанаҳо, меъёрҳо, расму оинҳо, ёдгориҳои таърихӣ фарҳангӣ нигаронида шудааст, ҷои махсусро ишғол мекунад.

Аз ин лиҳоз, мавзуи интиҳобкардаи муаллифи диссертатсия хело саривактӣ ва муҳим буда ҳаллу ҷасли самараноки мушкилоте, ки пеши роҳи онро мегиранд, яке аз самтҳои афзалиятнок маҳсуб меёбад.

Рисолаи пешниҳодшудаи муаллиф аҳамияти калони назаривайӣ ва амлӣ дорад. Хангоми иҷроиши рисолаи илмӣ унвонҷӯ як қатор мушкилотҳои муҳими сооаро ҳаллу ҷасл намудааст. Нуктаҳоеро, ки барои ҳимоя пешниҳод гардидаанд дорои унсурҳои навгонии илмӣ мебошанд. Аз ҷумла: таҳлили таҷрибаи хориҷӣ ва ватанӣ дар рушди соҳаи сайёҳӣ нишон медиҳад, ки яке аз ҷолибтарин объектҳои сайёҳии муосир, мероси таърихӣ фарҳангӣ ва мувофиқан бахши махсуси сайёҳӣ мебошад, ки барои татбиқи ин андеша дар соҳаи сайёҳӣ нигаронида шудааст; омӯзиши гуногунии сарватҳои таърихӣ фарҳангии минтақа ва дараҷаи мусоид будани онҳо барои рушди сайёҳӣ, яке аз марҳилаҳои асосии арзёбии иқтисодии сайёҳии минтақа ва дараҷаи танзими устувори сайёҳии дохилӣ ва берунӣ ба шумор меравад; марҳилаи кунунии рушди соҳаи сайёҳиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз як тараф, ҳамчун зиддият байни афзоиши талаботи фарҳангӣ ва рушди манфиатҳои фарҳангии аҳоли, ва аз тарафи дигар, ҳамчун тамоюли пастшавии имкониятҳои иқтисодии амалӣ намудани онҳо тавассути чунин шакли гаронбаҳои фароғат ва сайёҳат, ки дар шароити нави иҷтимоӣ ба таври шадид зохир шудааст, тавсиф кардан мумкин аст; объектҳои таърихӣ фарҳангии минтақаи кӯхистони Бадахшон маҳсули сайёҳии дорои сифатҳои мушаххас буда, азхудкунии устувори он хангоми омӯختан ва рушди иқтисодии онҳо ҳамчун маҳсулоти мукаммали сайёҳии минтақа истифодаи комплексиро талаб мекунад; ноҳиябандии ҳудуд аз рӯи мавҷудияти осори фарҳангӣ таърихӣ ва дараҷаи мусоид будани минтақа намунаи идоракунии самараноки соҳаи сайёҳӣ дар ҳудуди минтақаи сайёҳии Бадахшон мебошад, ки маҷмуи тадбирҳои мутавозинро дар бар мегирад. Рушди равандҳои иқтисодӣ, экологӣ ва маърифатӣ бо ҷалби аҳолии маҳаллӣ дар фаъолияти сайёҳӣ, ба кам

гардидани таъсири антропогенӣ ба маҷмааҳои табиӣ, ҳифзи объектҳои таърихӣ фарҳангии минтақа мусоидат мекунад; дар ташаккул ва фаъолияти сайёҳии таърихӣ фарҳангӣ дар минтақа маҷмуи омилҳои берунӣ ва дохилӣ нақши муҳим мебозанд. Омилҳои беруна, пеш аз ҳама қувваҳои амалиёти умумии бозори дар бар гирифта, ба онҳо омилҳои сиёсӣ, ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, демографӣ, табиӣ географӣ ва иҷтимоӣ-фарҳангӣ дохил мешаванд, ки дар якҷоягӣ иқтисодии умумии соҳаи сайёҳиро тавсиф мекунанд. Омилҳои дохилӣ бошанд, хусусиятҳои умумии бозори хизматрасонии сайёҳии таърихӣ фарҳангии минтақаро дар бар мегиранд. Ба қатори онҳо маҳсулоти умумии сайёҳӣ, инфрасохтори соҳаи сайёҳӣ, вазъи бозори меҳнати сайёҳӣ, инчунин, масъалаҳои марбут ба сармоягузорӣ, таъминоти меъёрӣ-ҳуқуқии сайёҳӣ ва ғайра, ки дараҷаи афзалиятнокӣ тараққиёти соҳаи сайёҳии минтақаро тавсиф мекунанд, дохил мешаванд; модели ташкилии таҳияшудаи рушди минтақавии сайёҳии таърихӣ фарҳангӣ барои ба роҳ мондани фаъолияти самараноки ташкил ва рушди соҳаи сайёҳӣ мусоидат мекунад; истифодаи арзёбии муқоисавии ҳолат ва дурнамои рушди соҳаи сайёҳӣ дар асоси иқтисодии таърихӣ фарҳангии минтақаи сайёҳии Бадахшон имкон медиҳад, ки рушди минтақа бо назардошти ташкили минтақаҳои махсуси иқтисодии сайёҳӣ ба нақша гирифта шуда, пешгӯӣ карда шавад; дар ҳуҷҷатҳои стратегии давлатӣ оид ба рушди сайёҳии таърихӣ фарҳангӣ дар ноҳияҳои ВМКБ таваҷҷуҳ бояд ки на ба афзоиши шумораи сайёҳон, балки ба афзоиши даромад аз татбиқи ин намуди фаъолияти сайёҳӣ дода шавад, то ин ки нишонаҳои сифатӣ ва таъсири мултипликатории он беҳтар қунонда шавад. Чунин равиш имкон медиҳад, ки стратегияи маркетингии сайёҳии таърихӣ фарҳангӣ дар минтақаи сайёҳии Бадахшон ба бозорҳои ғании воқеъ дар Аврупо, Амрикои Шимолӣ ва Осиёи Ҷанубу Шарқӣ, ки тавлидкунандагони асосии талабот ба чунин хизматрасониҳои сайёҳӣ мебошанд, бозгардонида шавад.

Аз мазмуну мухтавои автореферати мазкур бар меояд, ки муаллиф то ҳадди зарурӣ масъалаҳои дар наздаш гузошташударо ҳал намудааст, вале новобаста ба ин, баъзе масъалаҳое дар ин самт ҳамоно боқӣ мондаанд, ки таҳлилу баррасии алоҳидаро талаб менамоянд.

1. Хуб мешуд, ки муаллиф дар автореферат оид ба намудҳои сайёҳие, ки имконияти бештар рушд карданро дар ин минтақа доранд, пешниҳод менамуд.

2. Муаллиф дар автореферат оид ба ноҳияҳои сайёҳии таърихӣ фарҳангии ҷудонамуда ва ташрифи ин намуди сайёҳон ба онҳоро ба пуррагӣ дарҷ менамуд, хеле хуб мешуд.

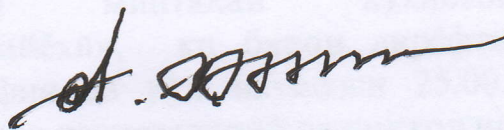
Гуфтаҳои болозикр хусусияти бартариҳои илмӣ тадқиқоти диссертатсияро коста намекунад.

Маводҳои ҷамъовардашуда бо иштироки бевоситаи муаллиф, ҳангоми тадқиқоти саҳроӣ (2017-2022) ҷамъоварӣ ва таҳлил гардидаанд. Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 11 мақолаи илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд, аз ҷумла 5 мақолаи дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расидаанд.

Дар умум, аз ҷиҳати муҳимият, методҳои иҷроӣ ва аҳамияти амалии он, рисолаи илмӣ пешниҳодшудаи Симоилбеков А.М. дар сатҳи зарурии илмӣ дар асоси бандҳои зерини шиносномаи феҳристи ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-058 аз рӯи ихтисоси 25.00.24- Географияи иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ ва рекреатсионӣ, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда муаллифи он Симоилбеков Асрор Музофирович ба талаботҳо оид ба қорҳои диссертатсионӣ дар мавриди дарёфи дараҷаи илмӣ номзади илм мувофиқ буда, муаллифи он сазовори ноил гаштан ба дараҷаи

илмий номзади илмҳои географӣ аз рӯйи ихтисоси 25.00.24 - Географияи
иктисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ ва рекреатсионӣ пешниҳод шудааст мебошад.

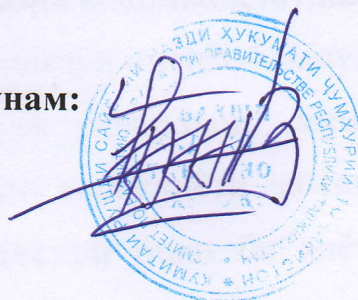
Муовини якуми Раиси
Кумитаи рушди сайёҳӣ

Х. Амирбекзода

Имзои Х. Амирбекзодаро тасдиқ мекунам:
Бахши кадрҳо ва таъминоти ҳуқуқӣ

5.05.2023

Салимзода З.

Суроға: 734025, Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Ак. Раҷабовҳо 3.

Тел: (+992-37) 227-84-80

E-mail: info@ctd.tj, сомонаи интернетӣ: www.ctd.tj